

Sigurnost proizvoda na EU tržištu

Igračke koje sadrže magnete

Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda¹⁾ zahtijeva od nacionalnih vlasti i industrije da poduzmu sve potrebne mjere kako bi osigurali da potrošački proizvodi plasirani na EU tržištu budu sigurni. Prema članu 13. Direktive, u posebnim slučajevima, Evropska komisija može uputiti prijedlog za specifičnu radnju ili mjere kao odgovor na ozbiljan uočen rizik po zdravlje i sigurnost od određenih proizvoda za potrošače u različitim državama članicama.

Trenutno ne postoje posebna pravila ili standardi koji obuhvataju igračke koje sadrže magnete. Naravno, postojeća EU pravila jasno određuju da bilo koja igračka plasirana na EU tržištu mora biti u skladu sa općim zahtjevima sigurnosti (Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda 2001/95/EC i Direktiva o sigurnosti igračaka 88/378/EEC) i biće povučena sa tržišta ako je opasna za djecu.

Osim fatalnih nesreća zabilježenih u SAD-u u 2006. godini, prijavljen je značajan broj slučajeva od 2006. godine širom svijeta da djeca progutaju najmanje dva magneta ili magnet i metalni predmet i zatraže hiruršku intervenciju (magneti se privlače i mogu izazvati laceraciju /kidanje/ probavnog trakta). Stotine potrošačkih pritužbi i izvještaja o nesrećama zabilježeni, a, takođe, i nekoliko RAPEX²⁾ obavijesti koje se tiču igračaka sa magnetima. Nekoliko proizvođača igračaka je nedavno povuklo većinu igračaka koje sadrže magnete, najprominentniji «Mattel», koji je u ljeto 2007. povukao oko 18 miliona igračaka na globalnom tržištu.³⁾

Broj opasnih proizvoda uklonjenih sa EU tržišta porastao je u 2007. godini u poređenju na prethodnu za 53% * Evropska komisija (EK) je uputila prijedlog Evropskom komitetu za standardizaciju (CEN) da revidira relevantni evropski standard (EN 71) u smislu da obuhvati posebne rizike od malih magneta u igračkama * Na snagu je stupila odluka Evropske komisije o zabrani prodaje „škodljivih za djecu“ upaljača i upaljača „novotarija“ potrošačima

RAPEX Izvještaj za 2007. godinu⁴⁾ pokazuje porast broja opasnih proizvoda koji su otkriveni na tržištu EU. Broj opasnih proizvoda uklonjenih sa tržišta EU porastao je za 53% u 2007. u poređenju sa 2006. godinom. U 2006. bilo je 1.051 notifikacija, a u 2007. broj notifikacija iznosi 1.605 što ukazuje na to da se kapaciteti nadzora nad tržištem u zemljama članicama EU poboljšavaju iz godine u godinu i da su EU potrošači bolje zaštićeni danas nego juče. Igračke su najčešće notifikovana kategorija proizvoda i u 2007. godini, utvrđujući da je sigurnost djece jedan od vrhunskih prioriteta za zemlje članice, potom dolaze motocikli, električna roba i kozmetika.

¹⁾ Direktivom Evropskog parlamenta i Vijeća Evropske unije od 3. 12. 2001. godine o općoj sigurnosti proizvoda broj 2001/95/EC se garantuje da su proizvodi koji se nalaze na tržištu Evropske unije sigurni. Izmijenjena direktiva se primjenjuje od 15. januara 2004. Ciljevi Direktive su zaštita zdravlja potrošača i njihova sigurnost, kao i osiguravanje normalnog funkcionisanja unutrašnjeg tržišta. Prema odredbama Direktive broj 2001/95/EC, obaveza proizvođača je da na tržište plasiraju samo „sigurne“ proizvode. Direktiva daje definicije opće sigurnosti proizvoda. Proizvodi koji su u skladu sa specifičnim pravilima koja se primjenjuju u zemlji članici u kojoj se oni nalaze na tržištu su sigurni proizvodi. Ukoliko ne postoje specifična nacionalna pravila, prilikom procjene sigurnosti proizvoda razmatraju se sljedeći faktori: evropski standardi (EN), tehničke specifikacije Zajednice, nacionalni standardi zemlje u kojoj je proizvod na tržištu, principi ponašanja, trenutno stanje, očekivanja kupaca. Ukoliko proizvođač ima središte izvan EU, ovu obavezu na sebe preuzima njegov predstavnik u EU, odnosno uvoznik, u slučaju da proizvođač nema predstavnika u EU. Osim toga, proizvođač mora informisati potrošače o rizicima koji se vežu uz proizvod kojeg oni plasiraju. Oni moraju poduzeti mjere i informisati o mogućim rizicima koji se vežu uz proizvod kojeg oni plasiraju, poduzeti odgovarajuće mjere da bi se spriječili ovi rizici, biti u stanju uči u trag opasnim proizvodima. Direktiva obavezuje distributere: da pruže podršku kako bi se ispunili svi zahtjevi bitni za opću sigurnost i da ne distribuiraju proizvode za koje znaju ili sumnjaju da su opasni. Direktiva obavezuje zemlje članice: da poduzmu neophodne mjere kako bi proizvođači i distributeri ispunili sve postavljene zahtjeve da imenuju nadležnu instituciju koja bi bila zadužena za nadzor nad tržištem i sprovođenje postavljenih zahtjeva.

²⁾ Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda omogućila je uspostavu Evropske mreže za sigurnost proizvoda, koja je osnov za kooperaciju između nadležnih institucija zemalja članica. Direktivom je omogućeno uspostavljanje sistema uzbune (RAPEX sistem) između zemalja članica i Evropske komisije. RAPEX sistem osigurava da relevantne institucije brzo budu obaviještene o opasnim proizvodima. U specijalnim okolnostima Rapid alert obavještenja mogu se razmjenjivati i sa zemljama van EU. Izuzetak čine farmaceutski i medicinski proizvodi za koje već postoje specifična pravila uzajamne razmjene informacija. Direktivom se garantuje povjerljivost informacija razmijenjenih između Evropske komisije i zemalja članica. Ipak, informacije koje se tretiraju kao poslovna tajna mogu se objelodaniti ako je to neophodno da bi se zaštitilo zdravlje i sigurnost potrošača. Potrebno je naglasiti da se ova direktiva odnosi samo na proizvode koji nisu životne namirnice. Za hranu postoji drugi sistem uzbunjivanja zvani RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed).

³⁾ U oktobru 2007. godine „Mattel Inc.“ povlači 12.000 igračaka u V. Britaniji i Irskoj, jer sadrže prekomjerni nivo olova u boji. Radi se o igračkama pod imenom Go Diego Go Animal Rescue Boat branda Fisher-Price, koje se prodaju samo u Velikoj Britaniji i Irskoj. To je četvrto Mattelovo povlačenje igračaka s tržišta u drugoj polovini 2007., zbog čega je Evropska komisija poduzela reviziju svojih pravila o sigurnosti igračaka.

⁴⁾ http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/docs/rapex_annualreport_2008_en.pdf